

Foruden grænsen mellem kontinenterne og oceanerne behandles også de sedimentologiske forhold og strukturen af enkelte indhave som Middelhavet, Sortehavet og Det røde Hav. Det er en yderst læseværdig og interessant bog.

Kaj Hansen

C. Embleton & C.A.M. King: *Glacial geomorphology*.

Edward Arnold Ltd., London 1975. X + 573 s., talr. fig. 17.5 × 23.5 cm. Pund 8.95.

Embleton og King' håndbog fra 1968 *Glacial and Periglacial Geomorphology* (607 s) foreligger nu i en ny revideret og stærkt udvidet udgave. Den rivende udvikling, som både glacialmorfologien og den periglacial geomorfologi har gennemgået i løbet af de seneste år, har gjort det nødvendigt at adskille de to emner i to selvstændige bøger. Dette er så meget mere rimeligt, eftersom glacialmorfologien og periglacial morfologi i dag udgør to selvstændige geomorfologiske discipliner uden nævneværdige overlapninger.

Bogen er delt i tre dele, der på traditionel måde behandler henholdsvis gletscherbegrebet, den glacielle og glaciofluviale erosion, samt den glacielle og glaciofluviale aflejring. Hver del har yderligere en kapitelinddeling, der ganske nøje svarer til den tidligere udgave. Teksten er især udvidet med resultaterne fra de mange nye undersøgelser af de glacialmorfologiske processer ved nutidige gletschere, samt teorier om de fysiske forhold under gletschere.

På trods af en meget omfattende gennemgang af den glacialmorfologiske emnekreds, er bogen ikke særlig velegnet som lærebog. Til det formål er den for fattig på illustrationer og for lidet inspirerende. Man savner således ofte forfatterens holdning til stoffet. Derimod er bogen en glimrende håndbog — en samling abstracts, der er ordnet emnemæssigt og ofte i kronologisk rækkefølge. Det er blot en stor ulempe, at litteraturhenvisningerne er opført efter hvert kapitel og ikke i en samlet oversigt bag i bogen. For den, der beskæftiger sig med glacialmorfologi, er det dog vanskeligt at komme uden om Embleton og King's nye bog, ikke mindst fordi oversigtslitteratur i glacialmorfologi er særdeles sparsom.

Johannes Krüger

C. Embleton & C.A.M. King: *Periglacial geomorphology*.

Edward Arnold Ltd., London 1975. 203 s., talr. fig. 17.5 × 23.5 cm. Pund 4.50.

Författarparet Embleton och King har nu sett tiden mogen att bryta ut och utvidga det periglaciala avsnittet ur deras handbok i geomorfologi, vilken första gången publicerades 1968. Detta kan anses vara en logisk utveckling, väl motiverad av den ökade forskningsaktiviteten rörande frostmorfologien samt det växande intresset för jordens subarktiska och arktiska miljöer.

Det är ett aktningvärt försök att systematisera de morfologiska processerna i köldområden, som författarna gått igång med, men man förstår också de svårigheter de mött i arbetet, eftersom den periglaciala definitionen och terminologin ej är entydig och klar. Författarna har i denna situation ofta måst låta sin framställning bli mera ett referat av relevant litteratur än en diskussion av framförda teorier. Detta går igen också i illustrationen av boken, där kartor och skisser är direkt hämtade från olika författares verk. Vad beträffar de fotografiska illustrationerna kunde man väntat sig mera av en bok som denna. Sålunda saknas fotografisk dokumentering av flera av de mera typiska periglaciala terrängelementen.

Varje kapitel avslutas med en förteckning över litteratur till bruk för den som vill följa ett problem vidare. Författarna beklagar själva, att den stora östeuropeiska litteraturen inom ämneområdet på grund av språksvårigheter ej fått den representation den förtjänar.

Harald Svensson

H. Poser (ed.): *Geomorphologische Prozesse und Prozesskombinationen in der Gegenwart unter verschiedenen Klimabedingungen*.

Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen 1974. 440 s., 198 fig., talr. tabeller og 1 udslagskort. 17 × 24.5 cm. DM 128.00.

Volymen är resultatet av ett symposium i Göttingen under tiden 30/9 — 5/10 1973 och utgör samtidigt en rapport från the Commission on Present-day Geomorphological Processes (i.G.U.). Den omfattar mer än trettio föredrag inom problemområdena Lösungsprozesse, Massenbewegungen, Flächenspülung, Fluviale Prozesse, Äolische Prozesse, Hochgebirgsprozesse, Angewandte Geomorphologie och

Verbreitung der Prozesskombination.

De flesta uppsatserna behandlar detaljstudier inom begränsade undersökningsområden. Ett viktigt undantag utgör den enda artikeln under det sistnämnda problemområdet, där symposiets organisatör professor Poser tillsammans med professor Hagedorn presenterar den senaste versionen av deres världskarta (1:100 milj.) över den regionala fördelningen av aktuella geomorfologiska processer.

Harald Svensson

J. Schmithüsen: *Landschaft und Vegetation*.

Gesammelte Aufsätze von 1934 bis 1971. Arbeiten aus dem Geographischen Institut der Universität des Saarlandes Bd. 18. Saarbrücken 1974. 543 s., ill., 15.5 × 23 cm.

Et festskrift til den saarlandske forsker bestående af et kronologisk ordnet udvalg af hans arbejder, der overvejende omhandler landskabs- og vegetationsgeografi, enkelte med kulturhistoriske aspekter som forudsætning for forståelsen af nutidens landskaber. Hans særlige ekspertise m.h.t. vegetation har tidligt ført ham ind på økologi og menneskets rolle i naturen, hvilket falder i tråd med hans »Humboldt«-ske syn på geografien som beskriver af total-landskabet.

Ruth Helkiær Jensen

J. W. House, A. S. Goudie & J. H. C. Patten (eds.): *Theory and practice in geography*.

D.R. Weymann: *Runoff processes and streamflow modelling*.

B. Fullerton: *The development of British transport networks*.

P.L. Knox: *Social wellbeing: A spatial perspective*.

B.T. Robson: *Urban and social areas*.

J.B. Goddard: *Office location in urban and regional development*.

M.D. Newson: *Flooding and flood hazard in the United Kingdom*.

M.A. Busted: *Geography and voting behaviour*.

W.B. Whalley: *Properties of materials and geomorphological explanation*.

K.R. Sealy: *Airport strategy and planning*.

Oxford University Press. London 1975-76. Hvert hefte ca. 60 sider, Fig. og tavler. 13 × 20 cm. 90 p pr. bd.

Under den fælles titel *Teori og Praksis i Geografien* har Oxford University Press

lanceret en række småbøger med aktuelle emner fra kultur- og naturgeografi, der dog især er beregnet for engelske geografistuderende. Der er dog ingen tvivl om, at også danske geografer vil kunne finde ting af interesse, men måske særlig til at finde inspiration gennem emnerne og deres behandling.

Den mest specielle af bøgerne handler om afstemningsgeografi, og måske kan den inspirere til en geografisk behandling af et dansk valg. — Bogen om udviklingen af det britiske transportnet giver en meget læseværdig historisk-geografisk udviklingsproces, og konklusionerne synes almen-gyldige.

Der er to bøger med socio-geografiske emner: Social trivsel; et rumligt perspektiv; og Sociale områder i byerne. De er så velskrevne, at man ikke blot læser dem med største interesse, men i virkeligheden tvinges til at tage parti i sagen. — Bogen om kontorlokalisering er fornejelig læsning, der i betydeligt omfang tager hensyn til den eksisterende svenske litteratur om emnet. Den er så morsom, at man af og til tror, at man læser om Parkinsons lov.

De naturgeografiske afhandlinger er både i emne og især i behandling vidt forskellige. Oversvømmelser og oversvømmelseskatastrofernes hyppighed i U.K. er efter min opfattelse ganske spændende, og den giver læseren en mængde oplysninger om flodernes oversvømmelser, bl.a. den berygtede katastrofe ved Lynmouth 1952. De to andre er mere teoretiske, men også mere almen-gyldige.

S.B. Bocher

L.S. Abramov (ed.): *Theoretical Problems in Physical and Economic Geography*, Vol. 1.

Viniti Program, Itogi Series. G.K. Hall & Co. Boston 1974. 139 s., 17 × 24 cm. 22 Dollars.

1. bind i en af de russiske Itogi serier, hvis formål er at give en kvalificeret, videnskabelig orientering og vurdering af forskningens state inden for forskellige videnskabsgrene. Med talrige henvisninger gives oversigter over udviklingen i teori og metoder i de enkelte discipliner inden for fysisk og økonomisk geografi gennem de seneste år (ca. 1966-70). Teksten behandler kun sovjetrussiske arbejder, men de meget udførlige litteraturlister indeholder enkelte udenlandske titler. Mange generelle problemer skinner igennem, det er interessant at se, at dis-

kussionen også der går om geografien faglige placering, mens dens videnskabelige berettigelse ikke anfægtes.

Ruth Helkiær Jensen

Rural cooperatives as agents of change.

A research report and a debate. United Nations Research Institute for Social Development. Report No. 74.3. Geneve 1975. 116 s.

I andelsbevægelsens hjemland bør kooperativer i landbruget verden over følges med interesse. Denne forskningsrapport bygger på 40 case studies i felten i 13 udvalgte områder i Asien, Afrika og Latinamerika. Dens generelle konklusioner er stærkt diskuteret i internationale landbrugsorganisationer (bl.a. FAO), fordi de ikke kan anbefale Kooperation som vejen frem for de alleringst stillede — det er de bedre stillede, der får fordelene — men at direkte sociale, økonomiske og strukturelle reformer må gennemføres først.

Ruth Helkiær Jensen

H.D. Clout (ed.): *Regional development in Western Europe.*

John Wiley & Sons Ltd. London 1975. 328 s., talr. fig. og tabeller. 19 × 25.5 cm. Pund 8.00.

Det er lykkedes udgiveren at skabe et værk, der simpelthen burde være obligatorisk basisviden for alle, der beskæftiger sig med fysisk og økonomisk planlægning og ønsker at stikke næsen uden for ens eget land. 11 forfattere, alle geografer, skildrer den regionale, økonomiske udvikling, planlægningsproblematikken og den heraf udsprungne lovgivning i 16 af Europas lande. Forfatterne ses at have haft nogenlunde frit spil med hensyn til hvordan de har villet disponere stoffet, og det skinner da også igennem, hvor deres forskellige interesser ligger. Nogle lægger mere vægt på en redegørelse for den økonomiske, regionale udvikling, der har ført frem til den pågældende lovgivning. Andre nøjes med at skitsere denne, men lægger mere vægt på at skildre den nærværende problematik og den heraf frem-sprungne planlægning. Det fremgår som forventet, at baggrunden for statens ind-greb varierer fra land til land ud fra de tilgængelige former for ressourcer, ligesom det er slående, at den økonomiske henh. den sociale situation kommer ind i billedet med forskellig vægt. Man bemær-

ker også hvordan statens andel i planlægningen varierer i forhold til regionale og lokale planlægningsorganer. Det er vanskeligt at fremhæve den ene forfatter frem for den anden, men man kan ikke undgå at konstatere, at udgiveren Hugh D. Clout er den, der har trukket i trådene og sluttelig binder dem sammen. Han har ikke alene skrevet de 4 indledende kapitler, der redegør for Europas generelle situation, og afslutningsbemærkningerne, men står også som forfatter til afsnittet om Frankrig. Russel King har taget sig af Italien, og det vil nærmest sige Mezzogiorno. Danmark er behandlet af Christopher Elbo, der har haft den fordel, at han behersker det danske sprog. Eneste ikke engelske bidragyder er Kjell Stenstadsvold fra Norges Handelshøyskole i Bergen, og det har været et godt valg. Han tager sig under et af Norge, Sverige og Finland og fremhæver den forskellige politik, som de tre lande udøver over for deres særlige problemområder, d.v.s. Nordkalotten med dens ekstreme, fysiske situation.

De enkelte forfattere har i deres bidrag bestræbt sig for at få det nyeste med, og litteraturlisten, der ledsager hvert kapitel, er en inspiration til yderligere fordybning i emnet.

Viggo Hansen

Aa. Kampp: *An agricultural geography of Denmark.*

Akademiai Kiado, Budapest 1975. 88 s., 34 fig., 14 fotos, 11 tabeller. 17 × 24.5 cm. 5.50 Dollars.

Ud af arbejdet i kommissioner under Den Internationale Geografion er sprunget en serie af landbrugsgeografiske arbejder. Aa. H. Kampp er ærefuldt blevet opfordret til at medvirke, og han lever op til opgaven.

På under hundrede sider gives en fremstilling af hovedtrækkene i den landbrugs-historiske udvikling og landbrugets øjeblikkelige geografiske billede. Det er et meget stort emne at behandle på så begrænset plads; man kan naturligvis ikke forvente f.eks. en indtrængning i den finere økonomiske baggrund for udviklingen. Klogeligt er det valgt at koncentrere beskrivelsen til forskellige stadier og belyse disse med særlig vægt på den seneste periode. Der findes ingen tilsvarende koncentreret fremstilling af dansk landbrugs regionale aspekter.

Opgaven er godt løst, og på denne bag-